

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à casu LXXVI. usque ad Casum CII. inclus. Materiam de Beneficiis
Ecclesiasticis, de Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo,
Confirmatione, Eucharistiâ, Pœnitentia & Indulgentiis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Casus CI. De Satisfactione Sacramentali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39838

CASUS CL.

De Satisfactione Sacramentali.

Onesius Confessarius. 1. Quandoque imponit pœnitentibus opera aliàs debita. 2. Aliquando nihil. 3. Quandoque pœnitentiam publicam, perpetuam, improporcionatam. 4. Quam pœnitentes vel non acceptant, vel ex parte omittunt. 5. Vel persolvunt per alium absque reflexione ad Sacramentum. 6. Vel diu differunt vel non impleunt die statuto. 7. Vel ejus obliviscuntur. 8. Vel permutant, aut mutari faciunt à Confessario. Pro Resolut.

1. QUÆR. I. Quid circa satisfactionem Sacramentalem ?

ꝛ Seqq. 1. Per satisfactionem hîc intelligitur passiva, seu pœnitentia à Confessario injuncta, quæ debet esse opus *pium, laboriosum, pœnale & medicinale* præservans à relapsu; quamvis per se imponi possit opus ex alio præcepto debitum, v.g. Missa die festo; id tamen sine causa fieri non debet, ne pœnitentiæ vilipendantur; effectus pœnitentiæ est remissio pœnæ temporalis ex opere operato, est ejusmodi satisfactio pars integralis Sacramenti, in vim cuius operatur, ideóque plus valet modica pœnitentia à Confessario imposita, quàm magna spontè assumpta, *Palud. Laym. c. 15. nu. 14.* Quantum verò de pœnis temporalibus remittat est incertum, dicendum remitti pœnam majorem vel minorem proportionatè ad opus satisfactorium, &

& dispositionem satisfaciens, quia si parva satisfactio ex opere operato remittat aliquid pœnæ, utique satisfactio major remittet plus, cum secundum se totam sit virtute clavium elevata. Deinde Sacramenta conferunt gratiam secundum majorem vel minorem dispositionem subjecti, ergo & sic loquendum de satisfactione.

2. Confessarius pro gravibus per se loquendo obligatur sub mortali imponere pœnitentiam, eamque pœnalem, & medicinalem pro qualitate pœnitentis, ejusque criminum, *Trid. sess. 14. de pœnit. c. 3.* Ratio est, quod Confessarius vi officii sit Judex & Medicus; ergo tenetur malefacta vindicare, & morbis animæ obviare, quod fit per pœnitentiam congruam. Dixi 1. Pro gravibus quamvis enim aliqui cum Suarez. exigant sub mortali impositionem pœnitentiæ etiam pro levibus, id tamen videtur nimis rigidum, quia *Trid.* sumit obligationem ex eo, ne Sacerdos fiat particeps peccatorum, quæ ratio non obligat sub mortali respectu venialium. Deinde positio partis integrantis, qualis est satisfactio, non semper requiritur sub mortali, ut patet in Judicio forensi, in quo Judex non videtur graviter peccare, si pro levi crimine non imponat pœnam. *Metzger pag. 435.* hæc tamen intelligo secluso contemptu, qui vix aberit, si scienter & datâ operâ omittatur. Dixi 2. per se loquendo; nam si pœnitens ob angustias mortis, vel aliter nullam pœnitentiam implere posset, eam quis frustra imposeret; in dubio injungendum est minimum quid, v. g. ut corde, vel voce exprimat nomen JESU, aut internè suspiret ad DEUM, offerat dolores infirmitatis, &c. ubi tamen notandum, si gravia peccata habeat,

inungi debere præter pœnitentiam levem, aliam graviolem conditionatam, casu quo convaluerit, vel eleëmofynam, si eam facillè dare possit per se vel per alios; Aliqui dicunt, non opus esse pœnitentiã, si pœnitens lucretur Indulgentias plenarias, vel Jubilæum, aut sit perfectè contritus; sed oppositum est tenendum: nam præterquam quòd incertum sit, an plenè quis lucretur Indulgentias, vel habeat contritionem sufficientem ad delendas omnes pœnas temporales; Sacramentum sine pœnitentia non erit integrum, cum satisfactio sit ejus pars integralis ex institutione Christi requisita.

3. 3. Pœnitentia debet esse proportionata peccatis, & pœnitenti non nimis gravis, ne pœnitens desperet, neque nimium levis, ne contemnat, & gravitatem suorum scelerum non agnoscat. Accipe verba. *Trid. l. c. Debent Sacerdotes Domini, quantum Spiritus & prudentia suggestit, pro qualitate criminum & pœnitentium facultate, salutare & convenientes satisfactiones injungere, ne si fortè peccatis conniveant, & indulgentiam cum pœnitentibus agant, levissima quadam opera pro commissis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur: habeant præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad vœ vitæ custodiam & infirmitatis medicamentum, sed etiam in peccatorum præteritorum vindictam & castigationem; attamen cæteris partibus satius est excedere in misericordia, quàm severitate; non debes imponi pœnitentia publica, nisi fortè aliter publicum scandalum reparari non possit, neque pœnitentia perpetua, quamvis levis v. g. indies tria Pater & Ave, quia per talem nunquam obtinebitur integritas Sacramenti, nec*

tenebitur pœnitens eam acceptare utpote irrationabilem; optimum erit pœnitenti imponere, ut in ea materia absteineat à licitis, in qua perpetravit illicita, v. g. divitiis, avaris, injustis, optima satisfactio est eleëmofyna, quia pecunia talibus est causa pravorum affectuum; caveat tamen Confessarius, ne sibi aut suis eleëmofynam applicari velit, aliàs seipsum de avaritia suspectum reddet; contra peccata carnis valent macerationes corporis, jejunia, cilicia, vigiliæ, &c. contra iracundiam, odium invidiam, &c. proderunt humiliations, petitiones veniæ, actus charitatis erga proximos; contra acediam & omne vitium juvat frequens confessio & communio, examen vespertinum & diurnum, quotidiana & sæpè repetita proposita cum dolore.

4. Pœnitentia imponi debet è præcepto, non è consilio tantum, quia hæc utpote arbitrio pœnitentis relicta, probabilius non habet effectum ex opere operato, nec integrat Sacramentum; hinc quamvis subinde juxta sententiam oppositam, quam tenent quidam apud Maftrium; aliqua solum de consilio peragenda imponantur seu potius consulantur, aliquid tamen semper imponendum est de præcepto, quod etiam fecisse censetur S. Franc. Xaverius, & alii Sancti, si legantur ipsi pœnitentiam egisse pro pœnitente, gravis pœnitentia mortalibus debita potest imponi sub levi; si nihil dicat Confessarius, censetur obligare graviter vel leviter juxta qualitatem materiæ.

5. Oratio pro defunctis vel aliis injungi quidem potest, quia est per se molesta, & actus charitatis, attamen consultius judico saltem aliquid imponere in satisfactionem pro peccatis propriis, ad

ad

ad eum enim finem primario pœnitentia instituta est.

6. Recidivis ultra pœnitentiam consulto injungitur, ut quoties tale peccatum commiserint, toties elicto prius dolore, aliquas preces vel mortificationes peragant usque ad novam confessionem, item ut manè & vesperi propositum renovent. *Platel, Henno, &c.* hæc autem potius dentur è consilio quàm sub præcepto. V. quæ dicitur c. 99. q. 9.

7. Nulla est mensura pœnitentiæ, lege Divinâ aut Ecclesiastica taxata, unde relinquitur prudentis Confessarii judicio, habitâ semper ratione conditionis, ætatis, sexûs, valetudinis, &c. quis enim imprudentiæ non accusaret Confessarium, qui non aliud injungeret militibus, quàm Religiosis, robustis quàm infirmis, &c. interim pro gravibus peccatis per se & communiter grave quid semper est injungendum, aliàs timendum, quod *Trid.* suprâ inculcat, ne peccatorum alienorum Confessarius particeps efficiatur, eo quod sic gravitas peccatorum mentis apprehendatur, occasiones & pericula non satis gnaviter evitentur; & ipsimet pœnitentes scandalizentur, si ex respectu humano videant secum nimum conniveri. Propter jam dicta, graves peccatores, quibus proportionata pœnitentia dari non potest, utiliter moventur pœnitentiam non esse sufficientem, ipsosque, quod superest, soluturos in hoc vel in altero mundo usque ad obulum. Juxta multos pro mortali justa est pœnitentia Rosarium, aut quid æquivalens, attamen hoc universaliter non tenet, peccata enim, quæ omnino deliberatè fiunt, videntur mereri quid gravius, præterquam, quod attendere oporteat ad conditionem & statum pœnitentis.

8. Potest minor pœnitentia injungi ob varias causas. 1. Ob debilitatem, aut aliqualem impotentiam in pœnitente. 2. Si sit extraordinariè contritus. 3. Quando lucratur indulgentias. 4. Quando sic allicitur ad frequentiore & utilem confessionem. 5. Si dubium sit an profutura vel obfutura major pœnitentia, &c. pro levibus non est difficultas, partim quia non sunt materia necessaria, partim quia probabiliter non est gravis obligatio aliquam pœnitentiam pro iis imponendi, communiter datur miserere, 5. Pater & Ave, &c.

9. Pœnitens tenetur, per se loquendo, suscipere, & persolvere pœnitentiam à Confessario rationabiliter impositam; ratio est, quia Confessarius eam ut iudex justè imponit, & Sacramentum sine ejus persolutione non est completum; ergo pœnitens tenetur eam persolvere, aded, ut omittens gravem materiam pro mortalibus impositam, v. g. confessionem, Communionem, septem Psalmos Pœnitentiales, Rosarium, jejunium, Officium B. Virginis, &c. peccet mortaliter, nisi fortè simul decem, vel plures Communiones, aut Rosaria imponerentur; tunc enim unum omittere probabiliter est tantùm veniale, quia unum respectu decem videtur pars exigua; quòd si quis omittat pœnitentiam levem impositam pro mortalibus, vel etiam gravem impositam pro venialibus, aut mortalibus ritè confessis, peccat tantùm venialiter, est communis, & ratio primæ partis est, quòd materia levis ex communi sententia non sit capax gravis obligationis. Secunda pars inde probatur, quòd iudex debeat pœnam

G g

nam

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. III.

nam commensurare delicto; si ergo delicta sint venialia, etiam obligatio ad pœnitentiam debet esse venialis.

5. 10. Pœnitens per se loquendo debet pœnitentiam persolvere in propria persona, & quidem cum intentione satisfaciendi, seu cum aliqua reflexione ad Sacramentum, & impositionem Confessarii, ex communi tamen non requiritur status gratiæ; prima pars patet ex Propositione 15, ab Alexand. VII, damnata: *Pœnitens propria auctoritate sibi substituere potest, qui loco ipsius pœnitentiam impleat.* Dixi per se loquendo; nam si Confessarius consentiat, aut opus ab alio factum censeatur fieri ab ipso pœnitente, ut eleëmolya data per servum, pœnitentia per alium impleri potest. Secunda pars probatur, quia satisfactio est pars integralis Sacramenti: ergo debet fieri cum reflexione saltem virtuali ad Sacramentum. Tertia pars constat ex usu timoratorum, qui nullam sibi conscientiam faciunt ex hoc, quod pœnitentiam persolvant in mortali, nec assignari potest ulla lex in contrarium.

6. 11. Si Confessarius nullum tempus determinavit, debet pœnitentia impleri primâ occasione, quâ commodè potest. Differre pœnitentiam medicinalem sine causa ad medium annum, juxta communem est mortale; purè pœnalis seu vindicativa saltem ad mensem differri potest sine mortali, quia non videtur Confessarius ad hanc adeo strictè velle obligare; quod si pœnitentia imponatur cum determinatione diei, v. g. jejunium in vigilia alicujus Sancti, expirante die non expirat obligatio, nisi Confessarius substituaverit aliud opus faciendum casu quo primum tempore præfixo non persolveretur, quia præsumi non potest, quod

Con-

Confessarius velit Sacramentum manere incompletum, quod fieret, si desineret obligatio omnis pœnitentiæ.

12. Qui oblitus est pœnitentiæ, debet, si potest, 7. interrogare Confessarium, si non possit, non tenetur de novo confiteri eadem peccata, quia ab iis est directè absolutus, & talis obligatio sufficienter probari non potest, sed satis est confiteri negligentiam, si quæ intercurrit.

13. Pœnitens non potest spontè pœnitentiam 8. mutare, sicut reus non potest mutare pœnam à iudice impositam, nec subditus mutare præceptum Superioris; aliàs enim die festo loco Missæ possem jejunare, sed pœnitens est reus & subditus in iudicio Sacramentali: ergo neque hoc potest secundus Confessarius, nisi de iisdem peccatis pœnitentem audiat, quia iudex non potest agere super causa sibi incognita, & ad iudicium suum non perlata; potest tamen id Confessarius primus, modò peccatorum (pro quibus pœnitentiam imposuit) adhuc meminerit in confuso, quia iudex, qui pœnam imposuit, potest agere de ejus implementatione, vel mutatione.

